

az ideje a buzatermelés fokozásának. Addig azonban nem. Addig az lesz a teendő, hogy a kanadai farmer termelési tevékenységét úgy irányítsuk, hogy az ne kizárólag "buzabányászat" legyen, hanem egy rugalmas, változatos üzleti tevékenység, amely úgy szándéka, mint képességei és lehetőségei fogva oly termelési ággal foglalkozzék, amely a legjobban kifizeti magát.

Ebben a percben, ezeknek az elgondolásoknak a figyelembevételével az volna a helyzet, hogy a nyugatkanadai kis és közép farmer (nagy farmerekről, minthogy a magyarság között ilyen nem ismerem, nem beszélék) ne helyezzen súlyt a buzatermelésre.

Mit termeljen hát? Kalászosokból minél kevesebb buzát, kevés árpat termeljen, minden intenzívben meg nem munkálható területen zabot.

(Azonban mindenütt, ahol a hizlalásnak van lehetősége, igen tanácsos a gyömnővényeket elnyomó árpa termelése, különösen ha a most folyó kísérletek eredményeképpen a kanadai árpat is fel lehet majd a malátáiparban az eddigéinél nagyobb mennyiségben. Szerk.)

Konyhakertet, amennyit csak a család elbírnak gondozni. A hajlamosabb telepesek még bérmunkás alkalmazásától sem tartózkodnak a konyhakertben. Termeljenek dohányt, szövést alkalmassá, kendert, azután cukor répát, takarmánynövényeket, a különösen lucernát. A földeket elejétől tisztántartsák. Ugart nem hagyunk. Kevés földet (családonként 160 akert) műveljenek

Minden család tart legalább négy fejőstehenet, néhány anya juhot és anyasertést, valamint baromfit, amennyit csak lehet. Négy-nyolc lovat.

A gazda arra törekedjék, hogy mindennemű terménye, állata egységes minőségű legyen, hogy így az értékesítésnél jobb árat lehessen elérni. Tehát a szó legteljesebb értelmében a vegyes gazdálkodás legyen az, amelyben ez a magyar farmer a maga jövő boldogulását keresi.

A buzatragédia itt olyan lesz, mint a távoli vihar, amelyből csak néhány mennydörgés és kevés áldást hozó esőcseppek jut el csak ide, figyelmeztetéstől, mintha mondaná: kanadai farmerek vigyázzatok, a belterjes vegyesgazdálkodás ideje elérkezett. Belterjes, állattenyésztő, ipari növényeket is termelő vegyes gazdálkodás a jövő.

Ita pedig valakinek aggodalmi volnának, hogy ugyan minek termelni ipari növényeket, ha azok feldolgozására gyárak nincsenek a közelben, erre az aggodalomra legyen szabad megjegyezni, hogy már több helyütt létesült cukorgyár és kendertő, az ipari növényeket termelő vidékeken, és ezenkívül sem kell félni. A tőke részen van és ahol jövedelmező befektetésre van kilátás ott földből nőnek a konzervgyárak és egyéb terményfeldolgozó telepek, benépesítve a vidéket, emelven az árakat és föld értékét.

A farmer azt veszi észre, hogy már buzatermelésre sem helye, sem szükség nincs és hogy a kanadai farmernek sem feltétlenül életkérdés a buzatermelés.

DEMETROVITS DEZSO

Az oláhok tönkreteszik a világhírű kalotaszegi háziipart

Kalotaszeg szőttes- és faragó háziipara világhírű volt az oláh megszállás előtt. Világszerte gyönyörködtek a kalotaszegi népművészet remekjeiben. Körösfőre, Nyárszóra gyűjtők, művészek ellátogattak gyönyörködni a művészelkű nép műhelyeibe. A kilencvenes években I. Ferenc József is végignézte, hogyan rajzolták ki egy sakkasztal rózsaíját. Szász Lászlóné asszonyék a faragott és vésett juharfa-asztalokkal, székecskéikkel, gyönyörű fatálcákkal, szelvényekkel való dobozokkal, ággyerítőikkel, művészi asztaltulatóikkal, remek, négykétekes függönyökkel végigházták még az egész régi Nagymagyarországot, sőt fél Európát. Ma pedig Kalotaszeg vidékén kedvetlenül pihennek a vésők, a nők kezeik finom munkája is abba maradt. Előbb elviselhetetlenül súlyos adókkal sújtották ezt a művészkedő népet, így például az allg ezer főnyi Körösfő egy-

A több mint egymillió lakossal dicsekedő Montreal egyik legkimagaslóbb felhőkarcolóját, a Bell Telephone Building-et mutatjuk be olvasóinknak azzal a büszke megjegyzéssel, hogy ezt a gyönyörű épületet is, akárcsak a világhírű Banff Springs Hotelet, valamint a winniepei Hudson's Bay Department Store-t is magyar építész-mérnök, a budapesti Műegyetemen végzett régikánadás Stipáni Antal tervezte.

Egy elkeseredett anya rémtette

Alig csitulnak el az izgalmak, melyek világszerte hirhették tük Columbus O. város nevét az egész világban, börtönének leégése és több mint 300 rabnak pusztulásával, — máris újabb rémségek híre érkezik ugyanonnán. Egy kétségbeesett asszony, ki nek férje a börtönben volt fogoly s ugyancsak elveszett a tűzben, — nem tudta tovább viselni az élet terhét és tíz gyermeke közül hetet szívén átlövé megölt s azután maga ellen fordította a fegyvert, de ez a lövés célt tévesztett s az öngyilkos gyilkost súlyos sebével kórházba szállították, ahol a halálal kivődik. Mrs. Ethel Yelden meggyilkolta legidősebb gyermekét egy 15 éves lányt, de a legkisebbeknek, a 3 éves ikertestvér fiúnak és lánynak sem kegyelmezett. Az eset alkalmával 3 gyer-

351 TOJÁS 365 NAP ALATT

Ez a saskatooni mezőgazdasági egyetem büszkeségének, egy Plymouth Rock tyuknak a legutóbbi rekordja, amellyel bevezetett a tojás világvérsenyébe. Legerősebb ellenfele szintén kanadai, még pedig vancouveri származású fehér Leghorn fajta, "aki" évi 358 tojással tartja a világrekordot. Nem hiába haladja meg Kanada lakosságának tojásfogyasztása a napi nyolc millió!

Keletkanadában a legjobb, legbiztosabb és leggyorsabb pénzügyi irada. Pénzügyi ügyek teljes felelősséget vállalok. HAZAK, FARMOK STB. ADAS-VÉTELET INTÉZTÉSSE VELEM Bármilyen ügyes-bajos dolgában forduljon hozzám: **LOUIS SZABO** BOX 244 9 Crowland Str. Welland, Ont. A "CANADIAN NATIONAL RAILWAY EXPRESS" magyar megbízottja.

Vagy talán éppenséggel humorosnak?

Sándor végigsimított kemény sörtehaját.

— Azt írd, amit én diktálok.

Ezek a szavak nem tréfásan hangzottak s Berci is abbahagyta a megkezdett mókát. Nekilált s egykedvűen szólt:

— Hát csak mondó ...

S mig Sándor — nagy léptekkel méregetve a szük szobát — magas hangon diktált, a jó Berci engedelmesean írta, hogy ezennel kezessége vállal azokért a 150 váltóforintokért, amik kel az ő kedves és jó özv. Fogas Józsefné asszonyságnak tartozik.

Berci csak írta, írta, még se mukkant. Végezetül pedig szőper alakanyarította nevét, utána biggyesztvén nagyobb hitelenség okáért az m. p. t.

Aztán felállt, Sándor is megállapodott szobamérő utjában s a két fiatalember farkasszemet nézett egymással, mig Fogasné — kezében az elmosogatásra szánt levestányérral — szerényen meghúzódott az ajtó mellett.

Sándor megrázta barátja kezét.

— Köszönöm, Berci.

És a kemény hangból valami lágy melegség érződött ki.

Berci megint bujdoskájához nyúlt.

— Persze, hogy szívesen tettem. Szívesebben, mintha a temetési költségeidet kellene megfizetnem, amire nem régen nekikeresedve kértél. Hanem egyet mégis megkérdezlek: Ekko-

ra adósságod mellett van nekem mire támaszkodnod?

Sándor homlokán megint ott imbolygott az a bizonyos fényesség, amint lehajolt a padkához s felkapva a versfüzetet, azt fejefőltől meglöbögötte:

— Van! Erre támaszkodom! Látod; a verseimre! ...

Berci nem volt gyáva ember, de — tudja Isten — most mégsem mert valami tréfás választ adni, komolyat meg nem tudott

A szegény, sovány ripacs, azzal a bizonyos fénylő homlokán, s a kiállott betűség nyomán fakadt tüzrózsákkal beesett arcán — lelkesen folytatta:

— Sorsomnak most már el kell dölnie! Elég volt a ripacsokodásból, elég a bizonytalankodásból ... Hallod, hogy zug oda künn a szél? Hogy rázza a fákát? Hogy szórja a havat? Azt hiszed, megijedek tőle? Ettől a zord, gonosz időtől? Dehogy! Csak azért is megindulok. Visszem a verseket ... Ha nem tudom őket eladni, hát úgy is jó! Akkor vagy éhen pusztulok, vagy megfagyok, s vége lesz ennek a nyomorúságos földi életnek. De, ha el tudom adni őket — ha észrevesznek, akkor ...

Oh, akkor, Berci ... Majd meglásd Berci, mi lesz, majd meglásd!

— És ekkor a jégvirágos ablakoska alatt fölzendült a diákok kántusa, amint az utazni készülő fiatal poeta tiszteletére énekelni kezdték az ő szépséges bus dalát, amit nemrégiben költött a székelyhídi szomorú kór-

házgáyon a szerelemről, amely olyan sötét verem ...

Volt valami mélyen megható ebben. Sándor fölántotta az ajtót, s kikilátott:

— Köszönöm fiuk! ... Megyek! ...

Azzal összekapokta kevéske holmiját s a versesfüzetet egy kopottas vászontáskába rejtve, mellénye alá gombolta — talán hogy közel legyenek a versek a szívéhez, ahová illettek is, hiszen onnét fakadtak.

Fogaszté asszonyom most már nem is színészkedett a szemébe esett pószmelékkel, hanem amugy igazában elkezdett zokogni, s a tréfás Berci se tudott hirtelenében más hangot adni, minthogy erőteljesen futni kezdte az orrát.

Sándor a keshedt köpönyeget szorosán magához fogva, a sarokból előkerítette nehéz, görcsös, ólmos sömfabotját, s kétszer is megölelte az ő hűségű Fogasnéját, Bercitől kísérvé kilépett az ajtón. Talán észre se vette azt a derék vasárust, Berci hűségű földijét, neki magának lelkes tisztelőjét, — aki igen nagy titokban hat fényes huszast csusztatott be utavárlóul a köpönyeg kirottosodott szélű zsebébe.

Berci, meg a vasárús és a kántus tagjai szótalanul követték az utast. A város szélén mentek el a kálmánista temető mellett, s a Hadház felé vezető út elején állottak meg, elbucuzni. Balra a nagy erdő kopasz fáit meredeztek, fenn az égen sötét hófelhők gomolyodtak. A szél már nem is csak fújt, hanem böm-

bólve ordított. Berci szeretett volna olyan valamit mondani, hogy ilyen időben még a kutyát sem szokták kiverni — de magába fojtotta ezt az igazságot, mert ismerte keményfejű barátját, akit nem lehet eltántorítani szándékától, és talán sörtődött büszkeséggel azzal vágott volna vissza, hogy őt ne tessék kutyához hasonlítani.

Elbucuztak és Sándor elindult a hadházi utra, Tokaj irányában. A hűségű Pákh Berci a többi ottmaradottal még sokáig nézett utána, mig csak nyurga alakját el nem nyelte a távolság, meg a mindsirásban hullani kezdő havas hó ...

Petőfi Sándor pedig ment, vi-seltes, szakadékos gunyájában fakó süvege elejét jól lehuзва, mert a szél éppen szembe fútt, s szilajon vágta arcába a szürös hóhelyekkel vegyes hideg esőt. Érezte, hogy szeméből kicsordulnak a könnyek, miket az orkán kegyetlen lehellelte és az élet zsarnoki nyomorúsága fakasztott — s érezte, hogy a sovány arcán lassan végigpergő könnyezemek fagyossá keményednek ...

De bánta is ő most! Tul a hideg zivatar sötétjén, tul a nyomorúságok kiétlenségén, lelki szeme előtt felragyogott a diadai napja, fényt és meleget szórva reá gazdagon. Érezte, hogy ő most, rossztalpu csizmájában, fojtos, vékonyas köpönyegében, ebben az ítélet-időben: mégis csak a dicsőség ragyogó hajnal felé indul ...

Igy készült Trianon ...

Hunter Müller amerikai író és diplomata most adta ki emlékiratát. Az emlékiratokban megtaláljuk annak okát, hogy Aradot, Nagyváradot és Szatmárt, ezt a három határmenti várost miért csatolták Rumániához, 1919 május 4.-én alakult meg az aradi Károlyi Gyula-Varjasi-Barabás-féle "ellenforradalmi" kormány.

Május 8.-án Tardieu, Franciaország jelenlegi miniszterelnöke a határmegállapító albizottság előadója javaslatot tett a főbizottságnak a határ megállapításáról. Az aradi ellenforradalmi kormány megegyezett az antant megbízottaival, hogy május 9.-én megindulnak Szegebre és megkezdik a szervezkedést a vörösuralom letörésére. Ugyanezen a napon Lansing az antant főbizottság egyik tagja és Tardieu között a következő párbeszéd folyt le:

Tardieu: Egy igazán pontos határvonalnak tulajdonképpen 20 kilométerrel keletrebbre kellene haladnia az általunk javasoltnál. De azért, azt hiszem, megfelelő lesz az általunk javasolt is.

Lansing: Vajon miért nem le-

hetne egészen pontos néprajzi vonalat alkalmazni?

Tardieu: Azért, mert ez esetben el kellene vágni egy vasuti fővonalat és ez a közlekedés rovására lenne.

Lansing: Található-e bárhol is a javasolt határtól nyugatra rumán népesség?

Tardieu: Ez előfordulhat bizonyos elszigetelt helyeken. Mintegy hatszázezer magyar maradna rumán és huszonöt-ezer rumán maradna magyar uralom alatt az általam javasolt határ esetén.

Lansing: Ez a felosztás tervezet nem látszik valami nagyon igazságosnak. Az a benyomásom, mintha a magyarok kárára történne a határmegállapítás.

Tardieu: Az egész kérdést a legnagyobb gonddal tárgyaltuk. A magyarok sajátos elhelyezkedése folytán teljességgel lehetetlen volt kikérni azt, hogy sorak közül nagyobb tömegek a rumán állam fenntartására alá ne kerüljenek.

Ezen a néhány perccig tartó párbeszéd után, hogy három nagy város: Arad, Nagyvárad és Szatmár, Rumániához csatoltattak.